શિક્ષણ સાગર એપ્લીકેશન દ્વારા સંપાદિત

પત્રક A ના નિષ્પત્તિ આધારિત પ્રશ્નો

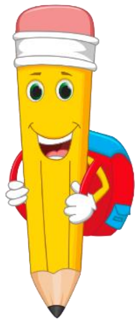

ધોરણ – ૭

સા.વિજ્ઞાન

સત્ર – ૨

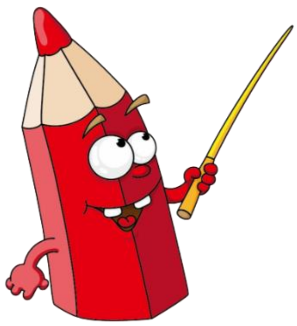

વર્ગ શિક્ષકશ્રીનું નામ : ....

વર્ગ : ....

શાળાનું નામ : ....

તાલુકો : .... જિલ્લો : ....

ધોરણ ૧ થી ૮ ની અધ્યયન નિષ્પત્તિ અને પાઠ આયોજન મેળવવા માટે ગુગલ પ્લે સ્ટોર પરથી શિક્ષણ સાગર એપ ડાઉનલોડ કરો.

શિક્ષણ સાગર

પ્રાસ્તાવિક

સંરચનાત્મક કે વિકાસાત્મક મૂલ્યાંકન

વિદ્યાર્થીઓની સિદ્ધિનું સ્તર જાણવા અને વિદ્યાર્થીઓની સિદ્ધિ પરથી નિદાન કરવા સંરચનાત્મક મૂલ્યાંકનનો ઉપયોગ થાય છે. વર્ગશિક્ષણ સાથે મૂળભૂત રીતે સંકળાયેલ આ પ્રકારનું મૂલ્યાંકન વિદ્યાર્થીને માહિતી અપાયા બાદ, માહિતી વિતરણના કોઈ ચોક્કસ તબક્કે એટલે કે વિષયવસ્તુના કોઈ એક નિશ્ચિત એકમના શિક્ષણ બાદ કરી શકાય. આ પ્રકારનું મૂલ્યાંકન વિદ્યાર્થીઓને પ્રેરણા પૂરી પાડે છે અને શિક્ષકો માટે અધ્યાપન અભિગમ સુધારવાની દિશા સ્પષ્ટ કરે છે. આ પ્રકારનું મૂલ્યાંકન અધ્યયન - અધ્યાપન પ્રક્રિયાના અંતર્ગત ભાગ તરીકે સ્વીકારાયેલ છે, મૂળભૂત રીતે વર્ગીશક્ષણ સાથે સંકળાયેલ છે.

એકમ કસોટીઓ, શિક્ષક નિર્મિત અનૌપચારિક કસોટીઓ, સ્વાધ્યાયો, વિદ્યાર્થીની ક્ચાશ પારખતી નિદાન કસોટીઓ વગેરે દ્વારા સંરચનાત્મક મૂલ્યાંકન હાથ ધરી શકાય. ટૂંકમાં કહીએ તો સંરચનાત્મક મૂલ્યાંકન વિષયવસ્તુની ચોક્કસ બાબતોના સંદર્ભમાં વિદ્યાર્થીઓનું પ્રવર્તમાન સિદ્ધિ સ્તર જાણવા માટે હાથ ધરાય છે. સંરચનાત્મક મૂલ્યાંકન એ સતત અને સર્વગ્રાહી રીતે ચાલતી અધ્યયન માટેના મૂલ્યાંકનની પ્રક્રિયા છે.

શાળાઓમાં વિદ્યાર્થીઓના સતત અને સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન માટે યોજના તૈયાર કરતાં વિદ્યાર્થીઓના વિકાસના વિવિધ પાસાંને ધ્યાનમાં રાખી સતત અને સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકનની યોજનાને નીચેના જેવા ચાર વિભાગમાં વહેંચી શકાય:

(1) બૌદ્ધિક બાબતોના અભ્યાસના વિષયોનું મૂલ્યાંકન

(2) શારીરિક ક્ષમતા, સ્વાસ્થ્ય અને ઉત્પાદક કૌશલ્યોનું મૂલ્યાંકન

(3) સામાજિક ગુણો, શકિતઓ અને સમજનું મૂલ્યાંકન

(4) વિવિધપ્રકારનાં મૂલ્યો, વલણો, અભિરુચિઓ, પસંદગીઓ અને દષ્ટિકોણનું મૂલ્યાંકન

ઉપરોક્ત વિભાગોને ધ્યાનમાં રાખી ક્યા વિભાગનું મૂલ્યાંકન કોણ કરશે, કઈ રીતે કરશે. વગેરે બાબતો શાળાના સમગ્ર શિક્ષકોની સક્રિય મદદ લઈ સતત અને સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકનની યોજના તૈયાર કરવી જોઈએ. આ યોજના અમલમાં મૂક્યા પછી તેમાં જણાઈ આવતી ઉણપો સુધારી દર વર્ષે સુધારા- વધારા સાથેની યોજના અપનાવવી જોઈએ.

સતત અને સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન (SCE) બાબત માર્ગદર્શન

સતત અને સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન (SCE) બાબત માર્ગદર્શન @ જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન, સિદસર – ભાવનગર. સતત અને સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન સંદર્ભે તાલીમમાં વારંવાર કેટલાંક પ્રશ્નો પુછવામાં આવતાં હોય છે તે બાબતે અહીં કેટલીક સ્પષ્ટતાઓ કરવામાં આવી છે.

પ્રશ્ન : નવી અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ જીસીઈઆરટી દ્વારા આપવામાં આવી છે તે કઇ રીતે ઉપયોગમાં લેવી ?

જવાબ : નવા પાઠ્યપુસ્તક સાથે તેમની અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ પણ જીસીઈઆરટી દ્વારા તેમની વેબસાઈટ www.gcert.gujarat.gov.in પર મુકવામાં આવી છે . યાદ રાખીએ કે આ અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ આદર્શ રીતે આપેલાં વિષયવસ્તુને ધ્યાનમાં રાખીને બનાવવામાં આવી છે . આ અધ્યયન નિષ્પત્તિઓમાં મુખ્ય નિષ્પત્તિ અને જરૂર મુજબ તેની પેટા અધ્યયન નિષ્પત્તિઓની યાદી આપવામાં આવી છે . સાથે જ જે - તે અધ્યયન નિષ્પત્તિનાં અધ્યયન - અધ્યાપન માટેની પ્રવૃત્તિ પણ આપવામાં આવી છે . જ્યારે પણ આપણે વિદ્યાર્થીને અધ્યયન - અધ્યાપનનાં અનુભવ પુરા પાડીએ તેમાં આ પ્રવૃત્તિઓ કરાવવાની છે.

પ્રશ્ન : પત્રક - A માટે અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ કેવી રીતે પસંદ કરવી અને ક્યારે કરવી ?

જવાબ : પત્રક - A જેને આપણે રચનાત્મક મૂલ્યાંકન તરીકે ઓળખીએ છીએ . આ ★અનૌપચારિક★ મૂલ્યાંકન સ્વરૂપનાં માળખામાં સમાવિષ્ટ છે . જ્યારે અધ્યયન - અધ્યાપનની પ્રક્રિયા ચાલતી હોય તે દરમિયાન ★અનૌપચારિક★ રીતે ★જ★ જે અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ ચકાસી શકાય તેમ હોય તેવી અધ્યયન નિષ્પત્તિઓને રચનાત્મક મૂલ્યાંકન માટે પસંદ કરી શકાય . આ અધ્યયન નિષ્પત્તિઓની પસંદગી અને મૂલ્યાંકન શિક્ષકની વિશિષ્ટ આવડત માંગી લે તેવું કામ છે . આ માટેની અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ શિક્ષકે અગાઉથી જ સત્રારંભે નક્કી કરી લેવી જોઇએ જેથી જે - તે અધ્યયન નિષ્પત્તિનાં અધ્યાપન કાર્ય વખતે મૂલ્યાંકનનું આગોતરૂં આયોજન થઈ શકે અને સાતત્યતાપૂર્ણ મૂલ્યાંકન થઇ શકે .

પ્રશ્ન : જીસીઈઆરટી દ્વારા આપવામાં આવેલી અધ્યયન નિષ્પત્તિની યાદીમાં ૨૦ કરતાં વધારે અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ આપવામાં આવી છે તો અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ કેમ લેવી ?

જવાબ : જીસીઈઆરટી દ્વારા જે અધ્યયન નિષ્પત્તિઓની યાદી આપવામાં આવી છે તે અધ્યયન - અધ્યાપન માટેની યાદી છે . જ્યારે આપણે મહત્તમ ૨૦ અધ્યયન નિષ્પત્તિ લેવાની વાત કરીએ છીએ ત્યારે ધ્યાન રાખીએ કે આપણે અનૌપચારિક મૂલ્યાંકન પત્રક- A ની વાત કરીએ છીએ . અનૌપચારિક રીતે મૂલ્યાંકન થઈ શકે તેવી મહત્તમ ૨૦ પ્રતિનિધિરૂપ ક્ષમતા જ પત્રક -A માટે લેવાની છે .

પ્રશ્ન : એકમ કસોટીમાં આપવામાં આવેલી અધ્યયન નિષ્પત્તિઓનાં આધારે રચનાત્મક મૂલ્યાંકન પત્રક - A માં મૂલ્યાંકન નોંધ કરી શકાય ?

જવાબ : એકમ કસોટી નિશ્ચિત માળખામાં લેવામાં આવે છે . અને તે લેખિત પ્રકારની એટલે ઔપચારિક પ્રકારની કસોટી છે જ્યારે રચનાત્મક પત્રકમાં અનૌપચારિક મૂલ્યાંકનની વાત છે . એકમ કસોટી જે - તે એકમ અથવા એકમોનાં અંતે લેવામાં આવે છે જ્યારે રચનાત્મક મૂલ્યાંકન પત્રક - A સતત થતાં મૂલ્યાંકનનો ભાગ છે જે અધ્યયન - અધ્યાપન પ્રક્રિયા દરમિયાન થાય છે

પ્રશ્ન - રચનાત્મક મૂલ્યાંકન પત્રક - A માટે જો મૌખિક પ્રશ્નો પૂછવામાં આવ્યા હોય તો તેનો આધાર કેવી રીતે રાખવો ?

અથવા પત્રક- A ના મૂલ્યાંકનનાં આધાર કેવી રીતે રાખવાં ?

જવાબ: અગાઉ એક પ્રશ્નના જવાબમાં વાત થઇ . રચનાત્મક મૂલ્યાંકનમાં એવી અધ્યયન નિષ્પત્તિઓની પસંદગી કરવામાં આવે છે જેનું મૂલ્યાંકન અનૌપચારિક રીતે કરવામાં આવતું હોય આ પ્રકારનાં મૂલ્યાંકન માટે શિક્ષકે આગોતરૂં આયોજન કરવું પડે તે પણ આપણે જાણ્યું . હવે વાત કરીએ આધારોની તો તમે જે - તે અધ્યયન નિષ્પત્તિ પત્રક - A માટે લીધી હોય તે માટે મૂલ્યાંકન પદ્ધતિનું આગોતરૂં આયોજન તો કર્યું જ હોય છે . આ આયોજન પણ તમારો આધાર બની શકે.

દૈનિકબુકમાં પણ મૂલ્યાંકન નોંધમાં તમે તે નોંધ્યું હશે . તમે રચનાત્મક મૂલ્યાંકન માટે કોઇ અનૌપચારિક ક્રિયાત્મક કસોટી નક્કી કરી હોય તો તેમાં વિદ્યાર્થીએ કરેલાં કામને આધાર તરીકે રાખી શકાય , મૌખિક પ્રશ્નોત્તરી અથવા ક્યારેક સામુહિક અનૌપચારિક મૂલ્યાંકન વખતે આધાર ન હોય તો ચાલી શકે પણ મૂલ્યાંકન સાતત્યતાપૂર્ણ કરવામાં આવ્યું હોય તે જરૂરી છે . ઉદાહરણ તરીકે કોઇ એક અધ્યયન નિષ્પત્તિ માટે શિક્ષકશ્રી દ્વારા મૌખિક પ્રશ્નોત્તરી કરવામાં આવી હોય અને તેનાં આધારે રચનાત્મક પત્રક - A માં સિદ્ધિની નોંધ કરવામાં આવી હોય . હવે ફરીવાર જ્યારે અનૌપચારિક મૂલ્યાંકન કરવામાં આવે ત્યારે અપવાદ અને સહજ અમુક વિદ્યાર્થી બાદ કરતાં બાકીનાં વિદ્યાર્થીઓ જવાબ આપી શકે તે આવશ્યક છે .

👉 પરિપત્ર ડાઉનલોડ કરો

માનનીય હરેશભાઈ ચૌધરી સાહેબનો રચનાત્મક મૂલ્યાંકન આધારિત વિડીયો જોવા અહી ક્લિક કરો

સંદર્ભ : Guidance on Continuous and Comprehensive Assessment (SCE) @ District Education and Training Bhavan, Sidsar – Bhavnagar

ધ્યાનમાં રાખવાની વાત : અહી આપેલ પત્રક A અને નીચે આપેલ પ્રશ્નો એ ફક્ત નમુના રૂપ છે શિક્ષક મિત્રો તમે તમારા ધોરણ માં વર્ગ ની પરિસ્થિતિ મુજબ અધ્યયન નિષ્પતિ માં બદલાવ કરી શકો છો..

શિક્ષણ સાગર એપ્લીકેશન ટીમ

રચનાત્મક મુલ્યાંકન પત્રક વિષય - સા.વિજ્ઞાન ધોરણ - ૭ (દ્વિતીય સત્ર)

શાળાનું નામ : **તા.** **પત્રક :- A** **સને : 2022-23**

ક્રમ		17. સંચાર માધ્યમ અને જાહેરાત		5. આદિવાસી, વિચરતી જાતિ અને સ્થાનિક સમુદાય	13. સંશાધનોનું જતન અને સંરક્ષણ				18. બજાર		6. ભક્તિયુગ : ધાર્મિક સમુદાયો અને વિચારકો		14. લોકશાહીમાં સમાનતા			7. પ્રાદેશિક સંસ્કૃતિનું ઘડતર		8. અઢારમી સદીના રાજકીય શાસકો	9. પૃથ્વીની આંતરિક રચના અને ભૂમિસ્વરૂપો			શિક્ષણ સાગર			
અ.નં.	વિદ્યાર્થીનું નામ	7.31 સમાચારપત્રોના યોગ્ય ઉદાહરણો સાથે મીડિયાની કામગીરી સમજે છે.	7.32 જાહેરાત પત્રો બનાવે છે.	7.15 આજીવિકાની રીતો અને વિસ્તારની ભૌગોલિક સ્થિતિ વચ્ચેના સંબંધને સમજાવશે.	7.8 વનસ્પતિ અને પ્રાણી સૃષ્ટિમાં વિવિધતાના કારણો આપે છે.	7.10 કુદરતી સ્રોતોના સંરક્ષણની જરૂરિયાત પ્રત્યે સંવેદનશીલ બને છે.	7.11 વિશ્વ અને ભારતના વિવિધ આબોહવાકીય પ્રદેશો અને તેમાં રહેતા લોકોના જીવન વચ્ચેના આંતરિક સંબંધોને મૂલવે છે.	7.12 વિશિષ્ટ પ્રદેશોના વિકાસને અસર કરતાં પરિબળોનું વિશ્લેષણ કરે છે.	7.33 વિવિધ પ્રકારના બજારો વચ્ચે તફાવત સમજે છે.	7.34 વિવિધ બજારોમાં કે સ્થળોએ કેવી રીતે માલ પહોંચાડવામાં આવે છે તે જાણે છે.	7.20 એવા પરિબળોનું વિશ્લેષણ કરે છે કે જેનાથી નવા ધાર્મિક વિચારો અને ચળવળોનો ઉદભવ થયો (ભક્તિ અને સૂફી)	7.21 પ્રવર્તમાન સામાજિક સ્થિતિ વિષે ભક્તિ અને સૂફી સંતોના પદોમાંથી અનુમાન કરે છે.	7.22 લોકશાહીમાં સમાનતાનું મહત્વ સમજે છે.	7.23 રાજકીય સમાનતા, આર્થિક સમાનતા અને સામાજિક સમાનતા વચ્ચે તફાવત સમજે છે.	7.24 સમાનતાના અધિકારના સંદર્ભમાં પોતપોતાના ક્ષેત્રમાં સામાજિક, રાજકીય, આર્થિક મુદ્દાઓનું અર્થઘટન કરે છે.	7.14 મધ્યયુગીન સમયગાળા દરમિયાન એકસાથે (અલગ-અલગ) થતી મુખ્ય ઐતિહાસિક પ્રગતિઓ દર્શાવે છે.	7.19 મંદિરો, કબરો અને મસ્જિદોનાં ઉદાહરણો દ્વારા વિશિષ્ટ શૈલી અને ટેક્નોલોજીથી બંધાયેલા સ્થાપત્યોનું વર્ણન કરે છે.	7.18 જુદા જુદા શાસકોની નીતિઓની સરખામણી કરે છે.	7.1 પૃથ્વીનાં મુખ્ય આંતરિક સ્તરો, ખડકોના પ્રકારો અને વાતાવરણના સ્તરોને આકૃતિ દ્વારા ઓળખે છે.	7.4 વિવિધ પરિબળો/ઘટનાઓને કારણે રચાતા ભૂમિસ્વરૂપના નિર્માણનું વર્ણન કરે છે.		સત્રાંતે વિદ્યાર્થીઓ એ મેળવેલ જે તે નિશાની ઓની કુલ સંખ્યા			૪૦ માંથી મેળવેલ ગુણ
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	√	?	×	

17- સંચાર માધ્યમ અને જાહેરાત

7.31 સમાચારપત્રોના યોગ્ય ઉદાહરણો સાથે મીડિયાની કામગીરી સમજે છે.

પ્રશ્ન– 5 નીચેના પ્રશ્નોનાં ઉત્તર બે–ત્રણ વાક્યોમાં લખો.

1. લોકશાહીમાં સંચાર માધ્યમો કેમ ઉપયોગી છે?

....

....

2. "સમાજમાં ફેલાયેલા વહેમ, અંધશ્રદ્ધા, રીતરિવાજો વગેરે વિરુદ્ધ જાગૃતિ ફેલાવવામાં સિનેમા અગત્યનો ભાગ ભજવે છે." આ વાક્ય સમજાવો.

....

....

3. ટી.વી.ના ફાયદા જણાવો.

....

....

4 કૃત્રિમ ઉપગ્રહનો ઉપયોગ.

....

....

....

7.32 જાહેરાત પત્રો બનાવે છે.

1. કોઈપણ એક જાહેરાત તૈયાર કરો.

5 – આદિવાસી, વિચરતી જાતિ અને સ્થાનિક સમુદાય

7.15 આજીવિકાની રીતો અને વિસ્તારની ભૌગોલિક સ્થિતિ વચ્ચેના સંબંધને સમજાવશે.

પ્રશ્ન – 1 નીચેના આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર એક–બે વાક્યોમાં લખો.

1. એક જગ્યાએથી બીજી જગ્યાએ ભટકતી રહેતી જાતિઓને આપણે કયા નામે ખોળખીએ છીએ ?

----

2. ભારતના ઉત્તર-પૂર્વીય ભાગમાં કઇ જનજાતિઓનું પ્રભુત્વ હતું ?

(B) બંધ બેસતાં જોડકા રચો.

વિભાગ - (અ)	ઉત્તર	વિભાગ - (બ)
1. વણજારા	1.	A. અંગ કસરતો દ્વારા લોકોનું મનોરંજન
2. કાંગસિયા	2.	B. સ્થાનાંતરિત ખેતી કરતાં
3. નટ-બજાણીયા	3.	C. અત્યંત સુસંસ્કૃત સમાજ
4. ગોંડ	4.	D. ભારત અને વિશ્વની કડી
5. અહોમ	5.	E. સૌંદર્ય પ્રસાધાનોનો વેપાર

1. ગુજરાતની જનજાતિઓ.

13-સંસાધનોનું જતન અને સંરક્ષણ

7.8 વનસ્પતિ અને પ્રાણી સૃષ્ટિમાં વિવિધતાના કારણો જાણે છે.

1 જમ્મુ કાશ્મીર અને લદ્દાખમાં ક્યાં ક્યાં પ્રાણીઓ જોવા મળે છે?

....

....

2 ગુજરાતમાં યાયાવર પક્ષી કયા કયા સ્થળે જોવા મળે છે?

....

....

3 ખજૂરનાં વૃક્ષોથી ઘેરાયેલા દ્વીપ જોવા હોય તો આપણે ક્યાં જવું પડે?

....

....

4 કયા વૃક્ષના લાકડા ઈમારતી લાકડા તરીકે ગણાય છે?

....

....

7.10 કુદરતી સ્રોતોના સંરક્ષણની જરૂરિયાત પ્રત્યે સંવેદનશીલ બને છે.

1. વન સંરક્ષણનાં ઉપાયો કયા કયા છે?

....

....

2. બન્ની વિસ્તાર વિશે લખો.

....

....

7.11 વિશ્વ અને ભારતના વિવિધ આબોહવાકીય પ્રદેશો અને તેમાં રહેતા લોકોના જીવન વચ્ચેના આંતરિક સંબંધને મૂલવે છે.

પ્રશ્ન– 3 ટૂંકનોંધ લખો.

1. ભારતનું વન્ય જીવન.

....

....

....

....

2. લદ્દાખનું રણ.

....

....

....

....

3. સહારાનું પ્રાણી જગત.

....

....

....

....

7.12 વિશિષ્ટ પ્રદેશોના વિકાસને અસર કરતાં પરિબળોનું વિશ્લેષણ કરે છે.

પ્રશ્ન– 4 નીચેના વિધાનો માટે કારણો આપો.

1. દેશના ઘણા ભાગોમાં જળસંકટ વધતું જાય છે.

....

....

2. કચ્છની આબોહવા ગરમ અને સૂકી છે.

....

....

3. જંગલો ઝડપથી નષ્ટ થઈ રહ્યાં છે.

....

....

18 – બજાર

7.33 વિવિધ પ્રકારના બજારો વચ્ચે તફાવત સમજે છે.

પ્રશ્ન– 1 નીચે આપેલા દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ શોધી □ માં લખો.

1. કોઈ એક નિશ્ચિત દિવસે જ ભરાતી હોય તેવી બજાર ક્યાં નામથી ઓળખાય □
(A) મહોલ્લા બજાર (B) સાપ્તાહિક બજાર
(C) નિયંત્રિત બજાર (D) ઓનલાઈન બજાર

2. માર્કેટયાર્ડનું સંચાલન કોણ કરે છે? □
(A) દૂધ ઉત્પાદક સંઘ (B) ખેતીવાડી વિકાસ બેન્ક
(C) ખેતીવાડી ઉત્પન્ન બજાર સમિતી (D) કૃષિ કર્મચારી મંડળ

3. કયા પ્રકારના બજારમાં વસ્તુની ખરીદી કરવા સ્થળ પર જવું પડતું નથી? □
(A) શોપિંગ મોલ (B) ઓનલાઈન બજાર
(C) મહોલ્લા બજાર (D) સાપ્તાહિક બજાર

4. વિશ્વમાં સૌથી વધુ ગ્રાહકો ક્યાં દેશમાં છે? □
(A) ભારત (B) ચીન
(C) અમેરિકા (D) ઓસ્ટ્રેલિયા

5 મહોલ્લા બજારમાં કઈ કઈ વસ્તુઓ મળે છે? □

....

....

6. સાપ્તાહિક બજાર બીજા કયા નામે ઓળખાય છે.

....

....

7 ક્યાં પ્રકારના બજારમાં છેતરપિંડીનો ભય વધુ જોવા મળે છે?

....

....

7.34 વિવિધ બજારોમાં કે સ્થળોએ કેવી રીતે માલ પહોચાડવામાં આવે છે તે જાણે છે.

1. મહોલ્લા બજાર સુધી માલ કઈ રીતે પહોચે છે?

....

....

....

....

2. કાચો માલમાંથી તૈયાર વસ્તુ થઇ ખેડૂતથી બજાર સુધી એ માલ કઈ રીતે પહોચે છે મુદ્દા વાઈઝ લખો.

....

....

....

....

shikshansagar.com · The King of Education · શિક્ષણ સાગર

6 - ભક્તિયુગ: ધાર્મિક સમુદાયો અને વિચારકો

7.20 એવા પરિબળોનું વિશ્લેષણ કરે છે કે જેનાથી નવા ધાર્મિક વિચારો અને ચલવળોનો ઉદભવ થયો (ભક્તિ અને સૂફી)

પ્રશ્ન – 1 નીચે આપેલા દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ શોધી □ માં લખો.

1. ભારતમાં ભક્તિ આંદોલન ક્યારે થયું હતું? □
   (A) આદિકાળમાં (B) પ્રાચીનકાળમાં
   (C) મધ્યકાળમાં (D) અર્વાચીનકાળમાં
2. ભક્તિ આંદોલનમાં સંતો અને ફકીરો દ્વારા કયો વાદ રજૂ કરવામાં આવ્યો? □
   (A) દ્વૈતવાદ (B) અદ્વૈતવાદ
   (C) ઐક્યવાદ (D) એક પણ નહીં
3. દક્ષિણ ભારતમાં ધાર્મિક આંદોલનનો પ્રચાર પ્રસાર કોણે કર્યો હતો? □
   (A) સૂફી સંતોએ (B) અલવાર - નયનાર સંતોએ
   (C) શીખ ગુરૂઓએ (D) એક પણ નહિ
4. ઉત્તર ભારતમાં ભક્તિ આંદોલનની શરૂઆત કરનાર સંતોમાં કોનો સમાવેશ થતો નથી? □
   (A) તુકારામ (B) રામાનંદ
   (C) તુલસીદાસ (D) સુરદાસ
5. શીખ ધર્મનો પવિત્ર ધર્મગ્રંથ કયો છે? □
   (A) બીજક (B) "ગુરુગ્રંથ સાહિબ'
   (C) "સત્યાર્થ પ્રકાશ (D) "અવેસ્તા'
6. "રામચરિત માનસરની રચના કરનાર સંત કોણ હતા? □
   (A) રામાનંદ (B) વાલ્મીકિ
   (C) સંત જ્ઞાનેશ્વર (D) સંત તુલસીદાસ
7. વૈષ્ણવ જન તો તેને કહીએ" પદના રચયિતા કોણ હતા? □
   (A) ગાંધીજી (B) મીરાંબાઈ
   (C) સૂરદાસ (D) નરસિંહ મહેતા
8. હિન્દી અને ગુજરાતી ભાષામાં પદ લખનાર ભક્ત કવિયત્રી કોણ હતા? □
   (A) મીરાંબાઈ (B) સખુબાઈ
   (C) A અને B બંને (D) એક પણ નહિ
9. સુહરાવર્દી પરંપરાની સ્થાપના કોણે કરી હતી? □
   (A) ખ્વાજા મોઈનુદ્દીને (B) સૈયદ મુહમ્મદ છૌસએ
   (C) શિયાબુદ્દીન સુહરાવર્દી (D) નિઝામુદ્દીન ઓલિયાએ

7.21 પ્રવર્તમાન સામાજિક સ્થિતિ વિષે ભક્તિ અને સૂફી સંતોના પદોમાથી અનુમાન કરે છે.

પ્રશ્ન – 2 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર એક–બે વાક્યોમાં લખો.

1. ભક્તિ આંદોલન અને સૂફી આંદોલન સાંસ્કૃતિક સમન્વય કરનાર હતો એમ કઈ રીતે કહી શકીએ?

....
....
....

2. અલવાર અને નયનાર સંતોએ ભક્તિ આંદોલન દ્વારા કયા કયા સામાજિક સુધારાનો પ્રયત્ન કર્યો?

....
....
....

3. સંત તુલસીદાસે રામચરિત માનસ ગ્રંથ લોકભાષામાં શા માટે લખ્યો હતો ?

....
....
....

4. સૂફી શબ્દ કોના ધાર્મિક વિચારોને વ્યક્ત કરે છે?

....
....
....

5. ભક્તિ આંદોલન અને સૂફી આંદોલનની સમાજ પર શું અસર થઈ?

....
....
....

7 – પ્રાદેશિક સંસ્કૃતિનું ઘડતર

7.14 મધ્યયુગીન સમયગાળા દરમિયાન એકસાથે (અલગ–અલગ) થતી મુખ્ય ઐતિહાસિક પ્રગતિઓ દર્શાવે છે.

પ્રશ્ન– 1 બંધ બેસતાં જોડકાં રચો.

વિભાગ– (અ)	ઉત્તર	વિભાગ – (બ)
1. ઓડિશા	**1.**	A. મોઢેરાનું સૂર્યમંદિર
2. મધ્યપ્રદેશ	**2.**	B. તરણેતરનો મેળો
3. ગુજરાત	**3.**	C. કોણાર્ક
4. સુરેન્દ્રનગર	**4.**	D. ભવનાથનો મેળો
5. જૂનાગઢ	**5.**	E. ખજૂરાહોનું મંદિર

7.19 મંદિરો, કબરો અને મસ્જિદોનાં ઉદાહરણો દ્વારા વિશિષ્ટ શૈલી અને ટેકનોલોજીથી બંધાયેલા સ્થાપત્યોનું વર્ણન કરે છે.

પ્રશ્ન– 2 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર બે–ત્રણ વાક્યોમાં લખો.

1. ગુજરાતમાં કયા સ્થળે લઘુચિત્રો જોવા મળે છે?

....

....

2. ‘લઠ્ઠમાર હોળી વિશે સમજ આપો.

....

....

3. ગુજરાતમાં ભરાતા મેળાઓનાં નામ લખો.

....

....

4. “નાગરશૈલીમાં નિર્માણ પામેલ મંદિરોની યાદી બનાવો.

....

....

5. “ચેટીચાંદ તહેવાર વિશે ટૂંકમાં જણાવો.

....

....

8- અઢારમી સદીના રાજકીય શાસકો

7.18 જુદા જુદા શાસકોની નીતિઓની સરખામણી કરે છે.

1. રાજા સવાઈ જયસિંહની સિદ્ધિઓ જણાવો.

....

....

2. પંજાબ કેસરી 'રણજિત સિંહ'ની યુદ્ધનીતિ વિશે નોંધ લખો.

....

....

3. પેશ્વા બાજીરાવ પ્રથમની સિદ્ધિઓ જણાવો.

....

....

પ્રશ્ન–2 બંધ બેસતાં જોડકાં રચો.

વિભાગ- (અ)	ઉત્તર	વિભાગ- (બ)
1. રોબર્ટ ક્લાઈવ.	**1.**	A. છાપામાર યુદ્ધ પદ્ધતિમાં નિષ્ણાત.
2. સવાઈ જયસિંહ.	**2.**	B. પ્લાસી યુદ્ધમાં વિજય.
3. ગુરુ ગોવિંદસિંહ.	**3.**	C. પાણીપતના ત્રીજા યુદ્ધમાં વિજેતા.
4. છત્રપતિ શિવાજી.	**4.**	D. આધુનિક વેધશાળાઓનું નિર્માણ કરાવનાર.
5. અહમદ શાહ અબ્દાલી.	**5.**	E. શીખ ધર્મના સ્થાપક.
		E. શીખો માટે પાંચ 'ક' આપનાર.

शिक्षण सागर

આવું તમામ ધોરણનું વિષય વાઈઝ અધ્યયન નિષ્પત્તિ આધારિત પ્રશ્નો માટે નીચે આપેલ ધોરણ સામે ક્લિક કરો.

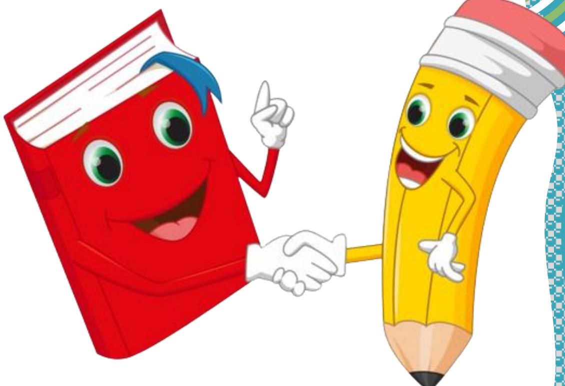

ધોરણ – ૩ CLICK HERE

ધોરણ – ૪ CLICK HERE

ધોરણ – ૫ CLICK HERE

ધોરણ – ૬ CLICK HERE

ધોરણ – ૭ CLICK HERE

ધોરણ – ૮ CLICK HERE

shikshansagar.com
શિક્ષણ સાગર
The King of Education

SHIKSHAN SAGAR
(શિક્ષણ સાગર)
એપ્લીકેશન ની વિશેષતા

આ એપ્લીકેશન મુખ્ય ત્રણ વિભાગમાં વહેચવામાં આવી છે .

૧. ટીચર   ૨. વિદ્યાર્થી
૩. ટીચર હેલ્પ ડેસ્ક

ટીચર – ઓનલાઈન હાજરી , MDM હાજરી , SAS ગુજરાત , ગુણોત્સવ પોર્ટલ , જ્ઞાનકુંજ પ્રોજેક્ટ , GSHALA લોગીન , આધાર ડાયઝ એન્ટ્રી , શિષ્યવૃત્તિ ઓનલાઈન હાજરી , ખેલ મહાકુંભ એન્ટ્રી , ઈન્સ્પાયર એવોર્ડ એન્ટ્રી , CPF ચેક કરો , ઓનલાઈન PLI – LIC ભરો .

અમારા શિક્ષણ સાગર વોટ્સઅપ ગ્રુપમાં જોઈન થાઓ.

શિક્ષણ સાગર JOIN GROUP

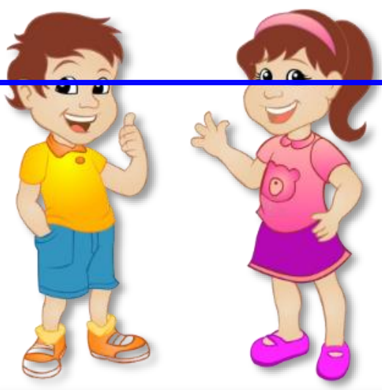

વિદ્યાર્થી – પાઠ્યપુસ્તક , પાઠ આયોજન , શિક્ષક આવૃત્તિ , સ્વ અધ્યયનપોથી , ઓનલાઈન MCQ , યુનિટ ટેસ્ટ , એકમનું સ્વાધ્યાય , MP3 કાવ્ય , અધ્યયન નિષ્પતી , અધ્યયન નિષ્પતી આધારિત પ્રશ્નો , સંદર્ભ સાહિત્ય અને આ બધું પાઠ વાઈઝ

ટીચર હેલ્પ ડેસ્ક – શિક્ષક ઉપયોગી મટેરિયલ્સ , તમારું બનાવેલું મટેરિયલ્સ અમને આપો , તમારે જે મટેરિયલ્સ જોઈએ તે અમને કહો , મૂંઝવણ અને માર્ગદર્શન .

અમારા શિક્ષણ સાગર એપ્લીકેશન પ્લે–સ્ટોર માંથી ડાઉનલોડ કરો.

JOIN
શિક્ષણ સાગર
APPLICATION